

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ЦЕНТРІВ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Анотація. У статті аналізуються прийоми формування інтер'єрів шкільних та позашкільних навчальних закладів, зарубіжні тенденції в проектуванні. Розглянута іноземна практика, проаналізована сучасна специфіка виховання дітей та її вплив на рішення внутрішнього простору будівлі, виявлено зв'язок та закономірності між організацією архітектурного образу будівлі та її інтер'єром.

Ключові слова: позашкільна освіта, центри художньо-естетичної творчості, сучасний інтер'єр, внутрішній простір будівлі, принципи виховання.

Просторова організація навчальної будівлі повинна забезпечувати оптимальні умови для проведення всіх передбачених функціональних процесів. Структура кожного процесу взаємопов'язана з простором, в об'ємі якого він здійснюється, вона сприяє об'єднанню та розділенню на види взаємопов'язаних просторів у відповідності до процесів, що відбуваються. На сьогоднішній день принцип гнучкого простору, що активно впроваджується в інтер'єрах учбових приміщень за кордоном, може використовуватись і в інтер'єрах позашкільних установ. [7].

Починаючи досліджувати тему інтер'єрів освітніх установ, потрібно звернути увагу саме на принципи виховання дітей у той чи інший період історії. Найголовнішою відмінністю між підходами до виховання у минулому столітті та у сьогоденні є те, що сьогодні акцент робиться на індивідуальних потребах дитини, розкритті її особистих талантів та здібностей. Все частіше відбувається диференціація класів за інтересами. Тому на сьогоднішній день сучасна школа не завжди має звичні для нас класи.

Великий крок уперед у переосмисленні принципів організації навчальних закладів зробили країни Скандинавії, головне кредо яких – «гнучкість та відкритість». Так, наприклад, у Швеції, Стокгольмі архітектори компанії Росан Бош реалізували проект школи під назвою «Vitra Telefonplan», побудованої на принципі вільного простору (рис. 1). У даній школі відсутні звичні класи, в ній мінімум стін. Увесь простір розділяється на тематичні зони («показуха», «печера», «лабораторія», «табірне багаття», «водяний барліг» та ін.) та окремі зони для індивідуальних занять, що забезпечують індивідуальний підхід до

кожної дитини. При цьому дітей поділяють на окремі групи, ґрунтуючись на різних типах навчання. Кожна зона має свій унікальний дизайн і організована максимально зручно і ергономічно, таким чином, що зона для відпочинку цілком може служити одночасно і зоною для навчання. Використані яскраві насичені кольори, що сприяють розвитку дітей, надихають їх на творчість. Також ця будівля є яскравим прикладом нероздільності сучасної освіти та інформаційних технологій, тому ноутбук в цій школі є головним робочим інструментом, і є у кожної дитини [1].

Ще один проект в Данії – гімназія Орстад у Копенгагені, запроектована архітекторами 3XN (рис. 5). Будівля має відкриті навчальні приміщення, предметні зони та ніші для творчості й концентрації. Традиційні поняття, такі як класні кімнати та кімнати відпочинку, не існують в цій школі. Будівля розділена на чотири «учбові зони», і у кожній є свій поверх у формі бумерангу, що створює структуру, яка утворює внутрішній каркас. Ці поверхи зв'язані сходами і виступають головною віссю, створюючи фізичні та візуальні зв'язки між різними учбовими зонами. В інтер'єрі розміщені платформи, на яких студенти та учні мають можливість відпочивати. При проектуванні самої будівлі використані кольорові скляні панелі, які, повертаючись за сонцем, пропускають світло самих різних відтінків, завдяки чому оживляють інтер'єр [5].

Не пасуть задніх і Нідерланди, де архітектурна студія 129 закінчила інтер'єр школи Панта Рей в Амстелвені (рис. 3). Для натхнення архітектори використали вірші голландського поета Еріка Херменса у створенні «килимів тексту» на підлозі та на стінах. У рішенні інтер'єрів школи автори намагалися дотриматися балансу між відчуттям свободи і почуттям захищеності. Будівля має безліч відкритих багатофункціональних просторів, в яких школярі почували б себе розкуто в процесі навчання [3].

У Канаді архітектори продемонстрували свій підхід до проектування навчальних будівель. Школа Samuel Brighthouse також має багато вільного простору (рис. 4), але при цьому збережена структура традиційних класів, столи формують невеликі блоки, де можуть сидіти 4 учня. Це стимулює командну роботу і колективне обговорення ідей. Одним з основних прийомів в організації інтер'єру є активне використання кольору, адже вважається, що додавання цікавих вставок кольору стимулює творчість і активність мозку дитини. Використовуються тільки «позитивні» палітри, винятком є такі агресивні кольори як червоний. Так, цікавим є організація основної рекреації, що оздоблена високими дерев'яними панелями у висоту будівлі,

Рис. 1. Vittra Telefonplan, Швеція.

Рис. 2. Астана, Казахстан.

Рис. 3. Школи в Амстелвені, Нідерланди

Рис. 4. Samuel Brighthouse, Канада

Рис. 5. Orestad, Данія

Рис. 6. Сен-Херблен, Франція

використовуються спеціальні різнокольорові панелі, що визначають входи в класи. Головний вхід має також яскраві кольорові акценти [4].

Інший приклад – центр мистецтв у місті Сен-Херблен, Франція (рис. 6). Основною родзинкою в інтер'єрі слугують сходи, що з'єднують вхідний хол з другим поверхом, де розташовується виставковий зал. Завдяки використанню кольорового скла на фасаді, створюється цікава гра в інтер'єрі. Приміщення виконані переважно у білому кольорі, що посилює ефект гри кольорів [4].

На території країн СНД також є гідні приклади, а саме в Астані, Казахстан, побудовано новий палац творчості для школярів (рис.2). Це масштабний проект державного значення, що дає можливість дітям розвиватися у різноманітних творчих напрямках. Планування має чітку функціональну структуру, забезпечуючи навчальний процес всім необхідним. Центральним об'єктом в інтер'єрі є спіраль, що веде до верхніх поверхів, і наче символізує зростання та розвиток. Як в екстер'єрі, так і в інтер'єрі прослідковуються національні мотиви, роблячи композицію будівлі взаємопов'язаною та завершеною [2].

Ще однією невід'ємною складовою організації інтер'єру є правильне використання кольору. Згідно досліджень психологів для навчальних приміщень рекомендується використовувати фарбу спокійних тонів слабкої насиченості. Вони забезпечують кращу адаптацію зору до письма, читання та інших видів занять, а ось яскраві тони надають несприятливий вплив на працездатність. При північній орієнтації приміщення обирають більш теплі кольори: жовтувато-зелені, бежеві, жовтувато-охристі, світло-рожеві. Якщо вікна кабінету виходять на південь, то сині та зелені відтінки також підходять для оздоблення стін. Необхідно також враховувати й вік учнів – в початковій школі використовуються теплі кольори, а в старших класах більш спокійна гама – сіро-блакитні і сіро-зелені тони. При цьому головний вхід до будівлі краще організувати з деякими яскравими кольоровими вставками. Це стимулює творчість і активність мозку дитини.

Висновки

На сьогоднішній день система виховання дітей у сучасних навчальних закладах значно змінилася. Все більшого розвитку набувають комп'ютерні технології, що впливають як на організацію учбового процесу, так і на внутрішній простір інтер'єру та все більшу увагу приділяють розвитку індивідуальних здібностей дитини, роблячи акцент на оригінальність та неповторність кожного вихованця. Все це призводить до виникнення складної структури сучасного навчального закладу, де немає місця стандартам та монотонності. Не існує звичних класів з партами, пропонуються різні тематичні зони, де кожна дитина може проявити себе індивідуально.

Проаналізований матеріал, дає можливість на даному етапі сформулювати такі рекомендації щодо проектування інтер'єрів центрів художньо-естетичної творчості:

- Створення гнучкого простору (класи-трансформери)–приміщення можуть трансформуватися згідно потреб окремого заняття та окремої дитини.
- Організація відкритого простору – приміщення, в яких дитина може відпочивати, спілкуватися та гратися.
- Використання сучасних інформаційних технологій (інтернет, мобільні пристрої, смарт-дошки та ін.)
- Використання теплих спокійних тонів з кольоровими акцентами, що допомагають дитині сконцентруватися та налаштуватися на творчу роботу.

Література

1. Архивности [Електронний Ресурс] : Школа Vittra Telefonplan от Rosan Bosch. Стокгольм, Швеція / Росія, 2012.
2. Archi [Електронний Ресурс] : Дворец творчества школьников в городе Астана, республика Казахстан. - Росія, 2012.
3. Archiday[Електронний Ресурс] : Школа Панта Рей / Ковалев С. - Росія, 2011.
4. Founterior[Електронний Ресурс] :SamuelBrighthouse School's Modern Architecture and Interior / 2014.
5. Dezeen [Електронний Ресурс] : Ørestad College, Copenhagen, by 3XN architects / 2007.
6. Archiday[Електронний Ресурс] School of Arts / Tetrarc Architects/ 2012.
7. Гайдученя А. А. Динамическая архитектура / А. А. Гайдученяю – К., 1983.

Аннотация. В статье анализируются приемы формирования интерьеров школьных и внешкольных учебных заведений, зарубежные тенденции в проектировании. Рассмотрена иностранная практика, проанализирована современная специфика воспитания детей и ее влияние на решение внутреннего пространства здания.

Ключевые слова: внешкольное образование, центры художественно-эстетического творчества, современный интерьер, внутреннее пространство здания, принципы воспитания.

Abstract: The article analyzes the forming principles of the interior in the schools, overseas trends in design. It describes designing of foreign schools, analyzes the specificity of modern education and its influence on the interior of the building.

Key words: school education, centers of artistic and aesthetic creativity, modern interior, the interior space of the building, the principles of education.